Contributed by Correspondent
zondag, 20 januari 2013 - Last Updated zondag, 20 januari 2013



Het arbeidersverzet in Genk is van blijvende aard. Tegen de verwachtingen in van velen wordt er niet toegegeven en geeft men lik op stuk. Repressie werkt niet en deurwaarders met dwangsommen druipen af. De vakbondssecretarissen hebben intussen alle autoriteit verloren. Ze lieten zich niet meer zien aan de stakersposten. Daarom hebben de werkers van de toeleveranciers hen gedwongen te luisteren naar hun eisen. De vakbondsdelegees van de toeleveranciers laten de werkers van deze bedrijven alleszins niet in de steek.

Een frauduleus referendum over een non-akkoord

Gedurende de kerstvakantie konden de werknemers van Ford en de toeleveranciers stemmen over een voorstel dat de vakbondsleiding en de Ford-directie samen uitgewerkt hebben en dat werkhervatting (tegenover een werkpremie) in het verschiet had. Eerst en vooral, de fabrieken lagen stil door economische werkloosheid en niet door een staking. Sinds november werden dagen van technische werkloosheid afgewisseld met productiedagen maar deze zijn er nooit van gekomen. Er was er geen zekerheid en de werkers wilden in feite ook niet aan de slag gaan. Dit voorstel, en het referendum erover, rammelt langs alle kanten en het uiteindelijke resultaat is dat de impasse alleen maar dieper is geworden. De stemming over dat akkoord heeft de verdeeldheid tussen de werkers van Ford en de toeleveranciers blootgelegd, en anderzijds ook aangetoond dat bij Ford een belangrijk deel van de werkers hun vakbondsleiding niet volgen. De bedrijfsdirecteuren lachten in hun vuistje...

Los van de inhoud van dat akkoord, is het eerst en vooral het feit dat de vakbonden een (non-) akkoord sluiten met de directie dat kwaad bloed gezet heeft bij de werknemers, en niet enkel bij de toeleveranciers. De werknemers en militanten vertellen dat niemand zat te wachten op zo'n akkoord. Het is iets dat zomaar uit de lucht komt vallen, de basis was er zeker geen vragende partij voor. Vele werkers verdenken de vakbondsleiding ervan in de greep te zijn van de Ford-directie die zonder slag of stoot iedereen aan het werk wil. Bij de toelveranciers staan de delegees onvoorwaardelijk aan de kant van hen die terecht vrezen dat ze de ineut zullen zijn van het sociaal plan. Ze werken niet bij Ford maar desondanks sluit hun fabriek ook omdat Ford sluit. Logischerwijs aanzien ze zichzelf als slachtoffer van Ford. Ultra-positief is het feit dat ze zich niet in de slachtoffer rol wetnelen en zeer actief verzet bieden, ook als er repressie wordt uitegvoerd (zoals het opruilen vane en stakerspost) of wanneer er dwangsommen worden ingezet (1000 euro de man).

De echte verzuchtingen van de werknemers

Echter, de werknemers vertellen er ook bij dat werk hervatten het probleem niet is. Ze willen wel doorwerken, maar niet door omkoperij met startpremies. Wat ze willen is zekerheid voor de komende periode. "We willen niet werken gelijk kiekens zonder kop zonder te weten wat volgende week gaat gebeuren. We willen dat de directies openkaart spelen en laten weten hoeveel auto's ze nodig hebben en hoeveel werkdagen er zijn in 2013". De werknemers vermoeden dat Ford 40 000 auto's nodig heeft en eens dat bereikt (het akkoord voorzag ook dat de gemaakte auto's vrijgegeven zouden worden) zou de directie de werknemers laten vallen gelijk een baksteen. De directie liet weten het hele jaar door 123 000 auto's te willen produceren maar de werknemers hechten hier weinig geloof aan. Tegenover werkhervatten moet een degelijk sociaal plan en werkzekerheid staan, en geen vage beloftes of afkoopgeld" aldus een arbeider aan het piket.

Bedrijfs- en vakbondsgrenzen overschrijdende actiecomité

Bij gebrek aan antwoorden en leiding door de vakbonden, kwamen de stakers en de werkwilligen tegenoverelkaar te staan aan de fabriekspoorten, en zijn er jammer genoeg klappen gevallen. Dit is volledig te wijten aan de houding van de vakbonden die meer verdelen dan verenigen en zo koren op de molen zijn van de directie. De berichtgeving op de website van ABVV metaal over deze impasse is ronduit schandalig.Het lijkt meer op een doorgeefluik van de patronale visie. Ook de SPA doet hieraan mee. Ford-werkneemster en SPA parlementslid Meryame Kitir sprak over ‘populisten en paniekzaaiers aan de fabriekspoorten’ die het voor iedereen zouden vergallen.

In feite is er maar 1 goede methode om je te weren tegen deze aanvallen van de vakbondstop, en hun vrienden in politieke en patronale middens, en dat is precies wat de militanten en delegees van de toeleveranciers gedaan hebben: over debedrijfsgrenzen en vakbondskleuren heen zich verenigen in een actiecomité.Dit is een belangrijke ontwikkeling als we ooit willen dat er een echte strijd rond jobbehoud en sociaal plan komt. De werknemers hebben in feite de vakbonden onder druk gezet en verplicht hun werk te doen.

De eisen van het actiecomité

In een verzoeningspoging, met burgemeester Wim Dries erbij, stelden de leden van de actiecomité zich zeer kordaat op en presenteerden een eisenbundel dat het patronaat even deed slikken. Daarin stelden de werknemers dat het akkoord over de werkhervatting teruggetrokken moet worden en in de plaats onmiddelijk gestart wordt met het onderhandelen over het sociaal plan. Intussentijd worden geen auto’s, onderdelen en persdelen vrijgegeven. Ze vragen eveneens dat de niet erkende stakingsdagen ook vergoed worden. Maar hun meest tot de verbeelding sprekende en enthousiasmerende eis is de vraag om één onderhandelingstafel op te richten waarbij de Ford, de toeleveranciers en de vakbondensvertegenwoordigers van deze bedrijven gezamenlijk plaats aan nemen. We kunnen niet sterk genoeg benadrukken hoe belangrijk deze is om echte stappen vooruit te zetten. Immers bedrijf per bedrijf is de strijd verloren, enkel samen staan de werkers sterk

En daar verschijnt de politie

Dat deze aanpak een schot in de roos was bleek uit de zenuwachtige reacties van het patronaat en voor het eerste maal verschijnen van de politie aan het piket. In een gemeenschappelijke vergadering, opnieuw met burgemeester Wim Dries erbij, sloten de directeuren van de toeleveranciers bij voorbaat al uit dat ze deze actiecomité als gesprekspartner zouden aanvaarden. Het zou allemaal niet passen in de wettelijke bepalingen van de wet-Renault. Dat wet voorziet dat er enkel per bedrijf, en enkel met de hoofddelegees en de secretarissen een onderhandelingstafel mag komen. Verdeel en heers op zijn best dus. Toen bleek dat die actiecomité genoeg aanhang had om de toeleveranciers en de Ford zelf te blokkeren, konden de patroons niks beters bedenken dan de politie er op af te sturen en te intimideren. De blokkades werden opgeruimd maar in mum van tijd werd een menigte opgetrommeld die gewoonweg nieuwe blokkades opwierp. Voorlopig wordt er niet gewerkt, en ook de kant en klare wagens kunnen niet van het bedrijf weggehaald worden. Het politieoptreden moet fel veroordeeld worden. Dit is een regelrechte inbreuk op het stakingsrecht. Nochtans had burgemeester Dries helemaal in het begin in oktober, toen de sluiting van Ford aangekondigd werd, letterlijk gezegd dat hij geen politie naar het piket zou sturen. Niet onbelangrijk om te weten is dat de SPA mee in het bestuur zit van Genk. We moeten wel vermelden dat het de federale politie was dat het piket kwam breken.

Hoe moet het nu verder?

De filosofie van dat actiecomité, over de bedrijfsgrenzen en vakbondskleuren heen, is te belangrijk om te laten varen. Dat comité moet zeker ondersteund worden. Het njet van de patroons heeft helaas het comité deels doen toegeven op de eisen ivm de gemeenschappelijke onderhandelingstafel. Zij kunnen niet rond de wet om dat officieel de hoofdelegees per bedrijf aan een sociaal plan kunnen deelnemen, maar dit betekent geenzins dat het comité nu buiten tel is. Het is belangrijk dat de collega’s van de verschillende toeleveranciers gaan overleggen en steun zoeken

bij elkaar.

Ook het perspectief van het comité dat er enkel terug gewerkt kan worden met ijzersterke garanties in het sociaal plan in plaats van afkoopsommen, is zondermeer juist. In feite moet het actiecomité deze lijn helemaal doortrekken en bv. het onderste uit de kan halen uit de wet-Renault alvorens te beginnen onderhandelen over ontslagpremies. Jobbehoud, overnames, reconversie... zijn de werkelijke dingen waar het om draait en die de toekomst van Limburg en Genk kunnen veiligstellen. Deze stappen in de wet-Renault mogen absoluut niet overgeslagen worden. Ontslagpremies moeten op het laatst komen. Dit is trouwens ook de enige juiste strategie als men wil dat die premies zo hoog mogelijk worden. Het idee van een nationalisatie en in gemeenschapshanden brengen zou beter ook nooit naar de achtergrond verdrongen worden.

Wantrouwen in vakbonden en politiek

We zeggen het niet graag, maar als we op de piketten komen, merken we toch vooral op dat de werknemers, ja, zelfs de militanten en delegees, enorm veel wantrouwen hebben in de vakbondsleidingen. Het wordt als een voldongen feit beschouwd dat de vakbondstop niet resoluut gaat gaan voor de belangen van de werknemers en in algehele onkunde “de boel gaat verpesten”. Niemand durft ook maar te dromen van de mogelijkheid om de fabriek open te houden, al was het maar tot 2020 (afloopdatum van de nieuwe modellen vanwie beloofd werd in Genk te bouwen). De kwestie van de nationalisatie kan ook weinig enthousiasmeren. “Met deze politici en vakbonden?” is stevast het repliek van de werknemers. Overigens niet onterecht. Verder is er het besef dat de crisis heel diep is en dat de werkgelegenheid en de lonen alleen maar achteruit zullen gaan.

Onder deze omstandigheden is het echt niet te verwonderen dat de werknemers de toekomst somber inzien, en gemakkelijk verleid worden door gemakkelijk verdiende afkoopsommen of ontslagpremies. Wanneer de solidariteit afbrokkelt, denkt iedereen aan zijn eigen portemennee. Dit leidt tot verdeeldheid tussen werkwilligen en stakers. Ook ontstaat er verdeeldheid tussen de werknemers van de Ford en de toeleveranciers omdat men vreest de pot van de ontslagpremies over meer mensen te moeten verdelen. Is het trouwens ook niet door het “niets doen” van de vakbonden dat de arbeiders hun frustraties niet anders kunnen uiten dan met elkaar op de vuist te gaan? Of de patroons hun kans schoon zien om de politie op piketten af te sturen?

Een vakbond van de werknemers, voor de werknemers

Een belangrijke les dat we uit deze (nog niet afgelopen) Ford-saga leren, is dat de werknemers eerst tegen hun eigen vakbonden moeten opboksen alvorens ze de strijd kunnen aangaan met het patronaat. Maar hoeveel ‘bloedverlies’ hebben ze dan wel niet geleden als ze zover zijn?

De werknemers van de toeleveranciers hebben bv. uit pure ellende en noodzaak ingezien wat de tekortkomingen van de huidige vakbonden zijn, en wat ook het beste antwoord ertegen is. Terwijl de secretarissen alle autoriteit kwijt zijn en zich niet meer durven tonen op de piketten, hebben de delegees aangetoond dat ze weldegelijk de leiding kunnen overnemen en nieuwe impulsen kunnen geven aan de strijd. We hechten belang aan zulke actiecomité’s omdat ze de kiemen in zich dragen van arbeidersparticipatie en –democratie. Dit zijn de beste tradities van de arbeidersbeweging en de werkelijke fundamenten van onze sociale vooruitgang en levensstandaard.

Ook heel belangrijk om te vermelden is dat de leden van dat actiecomité zich ook tot doel gesteld hebben om in deze tumulteuze dagen de productie in de verschillende toeleveranciers te leiden en op elkaar af te stemmen. Immers, als één bedrijf, bij wijze van spreke, werkt tegen 50 km per uur, en een ander tegen 20 km per uur, loopt de productie uiteindelijk toch spaak. Dit laat zien dat als de werknemers zelf aan zet zijn, begrippen als arbeiderscontrole geen loze slogans zijn.

Zo’n democratisch geleide en geplande bedrijvigheid opent heel nieuwe perspectieven om bv. voortaan oog te hebben voor de belangen en noden van de werknemers en hun gezinnen. Want de

Ford-bazen die nu beslist hebben om 380 miljoen dollar uit te keren aan aandeelhouders, terwijl hun werknemers 12% loon moeten inleveren, kan je alles verwijten behalve dat ze oog hebben voor het welzijn van de arbeiders en hun gezinnen.

Het actiecomité zou informatievergaderingen voor de werknemers kunnen organiseren en zich abseren op “arbeidersdemocratie” (algemene vergaderingen) om ervoor te zorgen dat kwestie van werkhervatting en sociale akkoorden gedragen worden na een brede disucssie. Alleen dan kan de strijd verder groeien en zelfs zover komen dat de directies niet anders kunnen dan toegevingen te doen. Ford heeft de productie nodig en bijgevolg is een arbeiderscontrole over deze productie de beste hefboom om een krachtsverhouding op te bouwen. Wat precies de juiste doelstelling is van de actie moet in de eerste plaats bepaald worden door de betrokkenen zelf, zonder betutteling van hen wiens toekomst niet op het spel staat. Sommigen willen zo snel mogelijk weg, en verdienen ook een brugpensioen op 50 jaar. Ok, maar anderen willen snel hun ontslagpremie want ze kunnen elders aan de slag. En dan zijn er nog anderen, en wie weet is dat wel een meerderheid, die hun werk of tenministe hun inkomen ten alle prijze willen behouden. Democratie is het beste wapen om te vermijden dat de patroon een verdeel en heers taktiek toepast! Samen sterk! Samen vooruit!

Dit artikel verscheen eerder op : http://www.roodlinks.be